

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

ערר (י-ם) 4447-15

בית הדין לעררים בית דין ירושלים
בפני כב' הדיינת שרה בן שאול ויס

העורר:

1. אלמוני (ניגריה/ צ'יף פריסט)
ע"י ב"כ עו"ד מתן חודורוב

נ ג ד

המשיב:

משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה
ע"י הלשכה המשפטית

פסק דין

עניינו של ערר זה הוא בהחלטת מנהל רשות האוכלוסין וההגירה שלא להכיר בעורר כפליט. עיקר טיעונו של העורר הוא כי אנשים מכפרו, "עובדי האלילים", יהרגו אותנו אם ישוב לכפרו וארצו, בשל סירובו להענות לדרישות עובדי האלילים ולשמש כ"צ'יף פריסט" בכפרו.

העובדות

1. העורר, אזרח ניגריה, אלמן יליד שנת 1970, נכנס לישראל באשרת תייר קבוצתית שתוקפה לשלושה חודשים, ביום 11.12.12. ביום 30.12.12 פנה ב"כ העורר למשיב בבקשה לזמן את העורר להגשת בקשה למקלט מדיני. ביום 23.1.13 הגיע העורר אל המשיב והגיש טופס בקשה; בבקשה כתב כי בחודש 1.12 זומן על ידי זקני הכפר אל מקדש הכפר ושם נאמר לו כי לאחר התייעצות והחלטת האלילים, עליו להיות הצ'יף פריסט הבא של המקדש, והעורר סרב. אז הורו לו לחזור לביתו ולחשוב על כך, אך העורר סרב. המנהיג כעס עליו ואמר לו שאף אחד לא מתעסק עם האליל ויוצא מזה נקי, ושהעורר יצטער על החלטתו. העורר חזר ללאגוס, וכמה ימים אחר כך, בעודו הולך עם אשתו ובתו, הייתה להם תאונה קטלנית עם משאית, ושתייהן נהרגו. הוא חזר לכפר לטקס הקבורה, ושלחו לו מסר ש"זו רק ההתחלה"; זה הוכיח לו שהם אחראים לתאונה. לפי המסורת, היה על העורר להתאבל במשך כמה חודשים על משפחתו, ואחר כך שלחו לו מסר ש"זה עוד לא נגמר". בחודש 9.12, העורר זימן קבוצת תפילה והם ערכו תפילת חצות מיוחדת לבעיה שלו, ובבוקר הוא נשאר לבד, הלך למקדש הכפר, פיזר את החפצים בו והעלה אותו באש. הזקנים קיבלו מידע שזה הוא, וניסו לתפוס אותו, אבל לא הצליחו. הם שכרו מישהו לתפוס אותו. העורר הלך

מדינת ישראל

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

להתייעץ עם עורך דין וכן לתחנת המשטרה שם פגש בקצין האחראי, ושניהם יעצו לו לעזוב את המדינה; העורך דין אמר לו שאין לו בסיס לתביעה, ולכן הגיע העורר לישראל.

2. ביום 21.3.13 פנה העורר למשרדי המשיב בחולון לצורך רישומו במערכת המשיב. העורר הועבר לשימוע בפני ממונה ביקורת הגבולות במסגרתו אמר כי אשתו ובנו נהרגו ביום 1.10.12, כי אמו ואביו נמצאים בכפר הולדתו והוא נדרש להחליף את סבו בתפקיד הצ'יף פריסט. העורר אמר כי עובדי האלילים רוצים להרוג אותו ששרף את המקדש, ופירש: "כל עובדי האלילים בניגריה רוצים להרוג אותי." ביום 13.3.13 ניתן לעורר רשיון מסוג ס' 2(א)(5).

3. ביום 17.12.13 נערך לעורר ראיון בסיסי וראיון עומק בנוכחות ב"כ, בו אמר העורר כי הוא בן לשבט האיבו, נוצרי שאף הוריו נוצרים, מוצאו מהמדינה אנאמברה (דרום ניגריה) בכפר המרוחק כ-30 דקות נסיעה מהעיר אונישטה. בשנת 2006 עקר העורר ללאגוס, שם סחר בתכשיטים, אך היה שב לבקר בכפרו מפעם לפעם. העורר בן יחיד להוריו, המתגוררים בכפר הולדתו, ולא יצר איתם קשר מאז בואו לישראל, בחודש 12.12. העורר סיפר כי ביום 25.1.12 בעת ביקור בכפר, הוא זומן לפגישה במקדש על ידי זקני הכפר, ושם נאמר לו כי לאחר התייעצות עם האלילים, הוא נבחר להיות "מלך המקדש" וסרב לכך, כיוון שהוא נוצרי ואינו פגאני. התפקיד כולל הקרבת קרבנות לאליל המקומי וכן עזרה לאנשים. סבו של העורר כיהן בתפקיד זה עד למותו, ובמקומו נבחר אדם אחר אשר גם הוא הלך לעולמו ואז פנו אל העורר. העורר אמר כי לאחר שסרב פרץ ויכוח נסער בו נאמר לו שיקרו לו דברים איומים אם ימשיך בסירובו, והאסיפה התפזרה ללא הסכמה; העורר פנה לתחנת המשטרה בכפר, דיבר עם הקצין האחראי, והגיש תלונה על איום על חייו. למחרת (לאחר דין ודברים נקבע כי מדובר ביום 26.1.12) שב ללאגוס, שם היו אשתו ובתו ששבו ללאגוס לפניו מאותו הביקור, שנועד לחוג את חג המולד. יומיים לאחר מכן פנה לעורך דין בלאגוס, ששמו "מייק" (לעורר לא היו פרטים אחרים אודותיו) שאמר לו שאין לעורר בסיס לתביעה כנגד זקני הכפר, כי את האיום שיקרו לו דברים איומים לא העלו על הכתב. העורר שב לביתו וביום 1.2.12, כשנסע מחוץ לעיר עם אשתו ובתו, נפלה על גג המכונית בה נהג העורר מכולה ואשת העורר ובתו הקטנה נהרגו במקום; העורר איבד את ההכרה ונלקח לבית החולים שם שהה 24 שעות ושוחרר לביתו. העורר הציג צילומים (שצולמו ע"י אדם אחר) ממקום התאונה, וכן דו"ח משטרה על התאונה, אך טען שבית החולים לא נתן לו מסמכים כיוון שנפצע קלות בלבד. העורר לקח את בנות משפחתו לכפר, שם נערך טקס הקבורה ביום 7.2.12, וחזר ללאגוס כדי להתאבל עליהן למשך 6 חודשים. בחודש 9.12 חזר העורר לכפר כדי לסיים את טקסי האבלות, ואותה קבוצה של הצ'יף פריסט וזקני הכפר באו אליו ואמרו לו שהיה זה המקדש שגרם את התאונה, ושזה לא ייגמר עד שלא יקבל עליו את התפקיד. העורר הסביר כי לא קיבל כל מסר כתוב, וכי תמישה אנשים אמרו לו זאת. הוא זימן קבוצת תפילה לבית בכפר, ובבוקר הלך לבדו והעלה את המקדש באש. אז הוא ידע שעליו לברוח, כי יבואו לתקוף אותו. העורר רץ לאותה תחנת משטרה בה הגיש את התלונה, משם הבריחו אותו השוטרים לעיר אונישטה כי ההמון הזועם תקף את התחנה. הזקנים שכרו את שירותי הצעירים כדי לחפש אותו, כבר בחודש 9.12, ומי שסיפר לו על כך הוא "סתם חבר"

מדינת ישראל

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

מלאגוס. העורר התחבא בביתו שבלאגוס ובמקומות אחרים (אך לא ישן ברחוב) מחודש ספטמבר עד לחודש דצמבר; בפרק זמן זה נודע לו שהוא גורש מאדמתו בכפר, וכי אנשי כפרו הציבו פרס על ראשו ברחבי המדינה, ולכן הלך שוב להתייעץ בעורך דין, שאמר לו בחודש 10.12 כי עליו לצאת את הארץ. חבר סיפר לו על קבוצה שמתארגנת לצאת לישראל, והעורר המשיך להתחבא וחיפש כסף, ובדצמבר הצליח ובה לישראל. העורר פנה למשטרה בלאגוס וגם שם המליצו לו לצאת מהארץ. העורר אמר כי לא יכול היה לגור במקום אחר בארצו, כי אנשים מעירו מפוזרים ברחבי הארץ, ולא יצא למדינה אחרת באפריקה כי אינו מכיר שם איש. כן הסביר העורר כי למקדש יש כוח שטני וכי הוא יכול לגרום למי שקולל על ידו לאבד את שפיות דעתו, והמקדש אכן גרם לתאונה בה קיפחו את חייהן אשתו ובתו. לעורר נודע, בהיותו בישראל, כי גם דירתו שבלאגוס הוצתה וגם ביתו שבכפר נהרס.

4. ביום 10.7.14 נערכה חוות דעת מקיפה בבקשת המקלט, בה לא הוכר העורר כאמין בשל סתירות בגרסאותיו, עם זאת, נקבע כי גם לו ייקבע העורר כאמין, העורר לא הוכיח קיומו של פחד מבוסס היטב מפגיעה חמורה בחייו או בחירותו באם ישוב למדינת מוצאו. כעולה מהצהרותיו של העורר הוא שרף את המקדש והחל לחשוש לחייו בחודש 9.12, אך רק בחודש 12.1.2 עזב לישראל. העורר טען כי התחבא; לפני כן, בין מותן של אשתו ובתו ועד לאותו המועד, לא חווה העורר כל איום על חייו, למרות שלדבריו הזקנים איימו עליו כבר בהלווייתן. המשיב לא מצא בהתנהלותו זו של העורר ביסוס לפחד סובייקטיבי או אובייקטיבי. כן נקבע בחוות הדעת כי העורר לא הוכיח שאינו יכול להזדקק להגנת רשויות ניגריה ולא מיצה את האפשרויות שעמדו בפניו שם, להגנה או להגירה פנימית.

5. לאור מסקנות חוות הדעת שנערכה, הועבר עניינו של העורר לבחינת יו"ר הוועדה המייעצת לענייני פליטים ולהחלטת מנכ"ל הרשות בהליך מקוצר. יו"ר הוועדה המייעצת המליץ למנכ"ל הרשות שלא להכיר בעורר כפליט משום שלא הצליח להוכיח פחד מבוסס היטב. מנכ"ל הרשות קיבל את ההמלצה ואימץ אותה ביום 17.8.14, וההחלטה נמסרה לב"כ העורר ביום 18.8.14.

6. ביום 28.4.14 הגיש העורר בקשה לעיון מחדש בדחיית בקשתו לקבלת מקלט מדיני בה נטען כי בהחלטת המשיב נפלו פגמים מהותיים; נטען כי העורר נבחר להיות הצ'יפ פריסט לאחר מותו של סבו, כי זקני הכפר איימו עליו שהם שייגרמו לדברים איומים ונוראיים שייקרו לעורר, וכי "מרשנו ידגיש כי הותקף פיזית (בתאונה שפקדה את משפחתו), בין היתר, באמצעות כוחם של אלילי המקדש... (כך!)". והעורר "חושש מכישופים ופעולות תגמול באמצעות כוחם של אלילי המקדש" וכי מדובר ב"אמונה אמיתית וכנה". כן נטען כי משטרת ניגריה ידועה כגוף מושחת ועל כן לא תסייע ולא תגן על העורר וכי עובדי האלילים פרסמו הודעת פרס על ראשו של העורר ברחבי הארץ. על כן, העורר נרדף על ידי "סוכנים פרטיים" אך המדינה אינה מגינה עליו.

7. ביום 5.11.15 נערכה חוות דעת בבקשה לעיון מחדש, במסגרתה הומלץ למחוק את הבקשה על הסף מאחר שהמבקש לא הציג חומר המכיל פירוט של שינוי הנסיבות הרלוונטיות להחלטה, לא הסביר את הסתירות שעלו בין דבריו השונים, ובאותו היום נדחתה בקשת העורר.

מדינת ישראל בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

8. ביום 17.11.15 הוגש הערר.

טיעוני הצדדים

9. בכתב הערר חזר ב"כ העורר על טיעונו כפי שהועלו במסגרת הבקשה לעיון חוזר בהחלטת המשיב, טען כי העורר נמנה על "קבוצה חברתית" נרדפת בגין סרובו לכהן כצ'יף פריסט, וצרף מקורות מידע לפיהם "סרבני כהונה" אכן מאויימים על חייהם ואף נרדפים, וכי משטרת ניגריה היא גוף מושחת שאינו מספק כל הגנה לפונים אליו. על כן, אין העורר יכול לשוב לארצו – בשום מקום בה, ועקרון אי ההחזרה חל עליו. כן חזר ב"כ העורר על הטענות כי די בכך שהעורר יאמין כי הוא נרדף על ידי כישופים ואלילים כדי לבסס פחד מבוסס היטב- סובייקטיבי ואובייקטיבי.
10. ב"כ המשיב טענה בתשובתה כי העורר לא הצליח לבסס פחד אובייקטיבי מבוסס לרדיפתו, כי אין די בפחד סובייקטיבי כדי להעניק הגנה לפי אמנת הפליטים, והבהירה כי העורר אף אינו אמין בשל חילופי הגרסאות בדבריו. ב"כ המשיב טענה כי העורר לא מיצה את האפשרות לקבל הגנה מהרשויות במדינתו או חלופת מגורים אחרת בה.
11. בדיון טען ב"כ העורר כי עיקרו של הערר לא נסוב על "ההתקפות הרוחניות" כי אם על עצם הטענה כי קרובי משפחתם של צ'יף-פריסטים שהם "סרבני כהונה" חשופים לרדיפה אמיתית ואף נשקפת סכנה לחייהם, וכי עצם היותו של העורר משתייך לקבוצה החברתית של נבחרים לכהונה על רקע משפחתי (היותו של סבו הצ'יף פריסט הקודם) ממקמת אותו במסגרת עילות ההגנה באמנת הפליטים, וכי העורר אכן חווה רדיפה אמיתית בעצם תאונת הדרכים שקטלה את אשתו ובתו. ב"כ המשיב טענה כי למעשה, העורר לא נרדף כלל על ידי זקני הכפר, וכי לא ניתן לייחס את תאונת הדרכים ל"רדיפה"; העורר לא פנה להגנת הרשויות אם בכלל חווה איומים מעשיים ולא פנה להגנת המשטרה בלאגוס, שם אירעה תאונת הדרכים, אלא בחר לשוב לכפרו לצורך הגשת התלונה; ככל שהעורר חושש לחייו עקב מעשה שריפת המקדש שביצע- אין הוא חוסה תחת כפני אמנת הפליטים, שהרי מעשה כזה אינו אלא פלילי. כן טענה ב"כ המשיב כי במשך שנה מאז שנדרש העורר לכהן בכפרו, בעודו מתגורר בלאגוס, לא אירע לו דבר, ועל כן די בחלופת מגורים בארצו.

דיון והכרעה

12. "מדינת ישראל הצטרפה כצד לאמנת הפליטים בשנת 1951; האמנה לא נקלטה בחקיקה הפנימית, אולם היא מחייבת ואף יושמה בעבר; הדבר בא לביטוי בפועל במסגרת "נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל" שנכנס לתוקף ביום 02.01.2011 ולפיו – "הטיפול בבקשות למקלט מדיני ייעשה בהתאם לדין בישראל ובשים לב למחויבויות שנטלה על עצמה מדינת ישראל לפי אמנת ג'נבה בדבר מעמדם של פליטים משנת 1951 ולפי הפרוטוקול בדבר מעמדם של פליטים משנת 1967...". האמנה חלה על מי שהוכר כ"פליט" בהתאם להוראות ולקריטריונים הקבועים. אדם, אשר מבקש מעמד של "פליט", נדרש על-פי האמנה לעמוד במספר תנאים – עליו להוכיח קיומו של פחד מבוסס להיות נרדף, סיבת הרדיפה נובעת מטעמי גזע, דת, אזרחות,

מדינת ישראל

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

השתייכות לקבוצה חברתית, או השקפה מדינית; תנאי נוסף - אי יכולת או אי רצון להיזקק להגנה ממדינת אזרחותו נוכח הפחד האמור (ר' סימן א' לאמנה וגם ע"ס 8675/11 טדסה נ' יחידת הטיפול במבקשי מקלט (פורסם בנבו), פסקאות 8-11 (ניתן ביום 14.5.2012)). האמנה מקנה למי שהוגדר כפליט שורה של הגנות, ביניהן הגנה מפני גירוש למדינה בה נשקפת הסכנה (ר' בסעיפים 12-34 לאמנה). כמו כן, מופעל עיקרון ה- "Non Refoulment" המהווה מעין "עיקרון על" לפיו אין לגרש אדם למקום בו צפויה לו סכנת נפשות. העיקרון אומץ בפסיקה - בג"ץ 4702/94 אל-טאיי נ' שר הפנים, פ"ד מט(3) 843, 848-850 (ענין אל-טאיי) ונקבע שמדובר בעיקרון כללי, שאינו מוגבל רק לפליטים. מתוך עת"מ 14-01-30660 (פורסם בנבו, 9.4.14)

13. ראשית, יובהר כי בדין נדחתה הבקשה לעיון חוזר על ידי המשיב- בקשות כאלה נועדו אך ורק להבאת ראיות בשל שינוי נסיבות; מן הדין היה על העורר להגיש ערר מיידי לאחר קבלת החלטת הדחיה (אם כי אז ייתכן כי היה "קונה" זמן מופחת), כאמור בע"מ 12-4922 פלוניס (חוף השנהב)) (פורסם בנבו, 7.7.13): "נוהל הטיפול במבקשי מקלט קובע הליך של "עיון מחדש" בהחלטה על דחיית בקשת מקלט, וזאת "אם חל שינוי בנסיבות הרלוונטיות להחלטה, לרבות גילוי מסמכים וממצאים חדשים". בקשה לעיון מחדש צריכה להיות מוגשת תוך שבועיים ממועד קבלת הודעת הדחיה ולפרט את שינוי הנסיבות העומד ביסודה. (...) הוראות אלה מלמדות כי הליך העיון מחדש, כפי שמוגדר בנוהל, נועד בעיקרו לשם ערעור על ההחלטה לדחות בקשת מקלט בסמוך למועד בו היא ניתנה,..."

14. לגופה של החלטת המשיב, לא מצאתי בה פגם- העורר לא הסביר כלל את הסתירות בין גרסאותיו המשתכללות (ויוזכרו רק הצ'ף פריסט שכיהן בין מות סבו של העורר לבין בחירת העורר, שנשמט מהגרסאות המאוחרות; הליכי ה"איום" על העורר שלבשו צורה חדשה מדי סיפור; הטיעון כי אינו חושש מתקיפות רוחניות אלא מזקני הכפר, שאינו תואם את דבריו בראיונות; קבוצת הרודפים הנטענת, שהחלה בכלל עובדי האלילים בניגריה והסתיימה בזקני הכפר), גם בהתעלם מסתירות אלה, לא סיפק העורר הסבר מציאאותי לקשר בין תאונת הדרכים ל"איום" (בהנחה שהיה כזה) שהשמיעו כלפיו זקני הכפר ולא הבהיר מדוע וכיצד לא אירע לו דבר מאז התאונה הקטלנית ועד לצאתו מארצו- לאחר ששרף את המקדש המקומי, כחצי שנה לאחר מכן, ועוד שלושה חודשים בהם התחבא; למעשה, למעט התאונה בה נהרגו אשתו ובתו, המצערת לאין ערוך בפני עצמה, לא אירע לעורר דבר וחצי דבר, וגם את התאונה הזו קושר העורר ל"איומים" שהושמעו כלפיו (בגרסאות המאוחרות) ולמעשי כשפים בלבד. דרישת הפחד המבוסס נשענת על שתי רגליים- אובייקטיבית וסובייקטיבית; העורר לא הצליח להוכיח פחד אובייקטיבי מבוסס (או בכלל) ולמעשה נותרה טענתו לפחד סובייקטיבי - פחד סובייקטיבי בלבד אינו יכול להיות מבוסס; על הביסוס להישען על ראיות חיצוניות- אובייקטיביות; בהעדר ראיה חיצונית אובייקטיבית, אין כל ביסוס לפחדו של העורר. ויובהר: תאונת הדרכים הקטלנית אינה ראיה אובייקטיבית להיות העורר נרדף על ידי עובדי האלילים בכלל או זקני הכפר בפרט.

מדינת ישראל

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

15. כלל טיעוניו של ב"כ העורר בדבר השתייכותו ל"קבוצה חברתית", מלבד התמיהה על כך שאף אחד מהוריו של העורר, החיים בשלווה בכפרו, לא התבקש לכהן, ועל הצ'יף פריסט שכיחן בין מותו של הסב לבחירתו של העורר (לאחר היוועצות באיללים המקומיים) שהעורר כלל לא ידע מי הוא, כולל הכתבות ומקורות המידע שהציג, אין בהם כדי לשנות מהעובדה שלעורר לא נעשה דבר וחצי דבר על ידי בני האנוש שלכאורה רודפים אחריו.
16. כן יוער, כי העורר, הגם שהחזיק בדרכון תקף כבר משנת 2010, השתהה בעזיבת מדינתו, והמתין שלושה חודשים במדינתו (ואף בעיר מגוריו) לאחר ששרף את המקדש והעלה עליו את חמתם של אנשי הקהילה בנוסף לחמתו של אליל המקדש עצמו (אם נאמץ לרגע קט את נקודת ההשקפה לה הוא טוען), כאשר הייתה לו אפשרות לעזוב באופן מידי למדינה סמוכה, מבלי להמתין לאשרת כניסה לישראל. הדבר אינו מתיישב עם טענתו לפיה הוא חושש שידם הארוכה של עובדי האלילים תשיגנו בכל מקום אליו יפנה. מקרה דומה נבחן בעת"מ (ת"א) 22408-03-12 עימנואל אזה מדופורו מס' תיק AS0010912 נ' משרד הפנים, ובית המשפט קבע שמדובר לכאורה בעתירה חסרת סיכוי שאין בה ממש "זאת ועוד, העותר לא ניסה להתגורר במקום אחר בניגריה ולא עזב את ניגריה בחיפזון, אלא עזב את ניגריה בצורה חוקית, לאחר מספר חודשים שעברו מהאירוע הנטען של הרוח, לאחר שחיכה לקבלת ויזה והגיע לארץ באמתלה של תייר." כל אלה אינם מעידים אף על פחד סובייקטיבי.
17. סיכומו של דבר, גם בהנחה שאמנת הפליטים חלה על פחד סובייקטיבי בלבד (ולא היא, כאמור לעיל) – העורר לא הצליח אפילו לשכנע כי פחד זה מבוסס. לא היטב ולא בכלל.
18. לכל היותר, מדובר כנראה בסכסוך על רקע דתי-מקומי, אשר מקומו של העורר בליבוי הסכסוך לא נפקד ממנו, עת העלה את המקדש באש; יוער, כי בניגריה קיימת מסגרת מיוחדת לטיפול בענייני כהונה מסוג זה. כמו כן לא הוכח שהעותר אינו יכול לקבל הגנה במדינתו, מאחר שהעורר מעולם לא חווה כל פגיעה או איום ישירים או עקיפים מגורמי השלטון או אכיפת החוק, פניותיו אל המשטרה להגנה היו סלקטיביות למיטב כאשר העדיף את התחנה הקטנה בכפרו על פני פניה אל משטרת לאגוס, לה הסמכות המקומית לחקור את אירועי תאונת הדרכים (למשטרה בלאגוס פנה אחרי ששרף את המקדש בכפר); לכך יוסף כי העורר יצא את ארצו בדרכון חוקי ואינו יכול לטעון להתנכלות השלטונות אליו. כאמור בפסק הדין בעת"מ Omotola Oke Doris 31544-03-15 נ' משרד הפנים (פורסם בנבו, 20.9.15)(להלן: עניין דוריס): "העותרת לא נתקלה מעודה, ובעיקר מאז מותו של בעלה, בבעיה כלשהי אל מול רשויות ניגריה, אם בשלב הנפקת הוויזה או בעת עזיבתה את ניגריה משדה התעופה של לאגוס. משכך, נשאלת השאלה על מה היא סומכת את טענתה על התנהלות שלטונית בלתי סבירה. הטענה, לפיה אינה יכולה להיעזר בשלטונות ארץ מוצאה, הינה, לכאורה, טענה בעלמא. גם בהנחה שסיפורה של העותרת אמיתי, אין המדובר בעילה מעילות האמנה, אלא בסכסוך על רקע אישי שאינו זוכה להגנה מכוחה. מן המקובץ עולה, כי העותרת לא הצליחה להוכיח קיומו של "פחד מבוסס להיות נרדף"."

מדינת ישראל

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

19. העורר טען, כי הוא לא ניסה לעבור להתגורר במקום אחר בניגריה בשל איומי אנשי קהילת עובדי האלילים, שלכאורה הציעו פרס על ראשו לאחר ששרף את המקדש, אשר יהרגו אותו בכל מקום שימצא. העורר לא הראה כי מדובר בקהילה מאורגנת באופן כלל ארצי, ולא הסביר איך כפרו הקטן הצליח לפזר את יוצאיו ברחבי מדינה המונה עשרות מיליונים; העורר לא ניצל את חלופת המגורים בארצו ואין לקבל את הטענה שאנשי קהילת עובדי האלילים יכולים למצוא אותו בכל מקום בניגריה. המקרה הנדון כאן עונה על תיאור בית המשפט בעת"מ 30660-01-14 Ekene Hezekiah Obileme נ' משרד הפנים (פורסם בנבו, 9.4.14) שם טען העותר כי הוא נרדף על ידי עובדי האלילים בשל סירובו להחליף את אביו שהיה ראש קהילת האלילים לאחר שנפטר. בית המשפט פסק: "הטענה לפיה זרועם הארוכה של עובדי האלילים יכולה להשיגו בכל מקום אליו יפנה בניגריה או באפריקה, הינה מרחיקת לכת, בעיקר לאור העובדה שלא הוצג כל מידע מבוסס על קיומו של ארגון כזה. גם בהנחה שעובדי האלילים מהווים אחוז ניכר מאוכלוסיית ניגריה ואפריקה, אין הדבר הופך אותם לארגון העלול לפגוע בכל המתנגדים לו. בדיון שלפני ביקש העותר שהות לנסות ולמצוא מסמכים התומכים בגישתו, אך לא הציג ולו קצה חוט לקיומם של מסמכים כאלה. (...) מן המקובץ עולה כי לכל היותר מדובר בסכסוך מקומי, שהתדרדר לאיומים ואולי אף לאלימות, אולם אין בסכסוך זה איום מוחשי על חיי העותר בכל רחבי ניגריה או במדינה אחרת באפריקה. העותר המתין בלאגוס במשך חודשיים עד להסדרת הנסיעה לישראל והדבר אינו מתיישב עם טענתו לפיה הוא חושש שידם הארוכה של עובדי האלילים תשיגו בכל אתר אליו יפנה באפריקה." באשר לעקרון ה"Non Refoulment" אכן בבג"ץ 4702/94 אל-טאיי נ' שר הפנים, פ"ד מט(3) 843, 848-850 נקבע כי אין לגרש אדם שנשקפת סכנה לחייו או לחירותו, עם זאת נדרשת רמת הוכחה מוגברת והוא מצומצם למקרים שבהם קיים סיכון ממשי לחייו או לשלילת חירות ממושכת והעותר לא הוכיח כי החשש הממשי קיים בכל רחבי המדינה, או בכלל, ככל שחשש זה נובע מרדיפת האל המקומי או עובדי האלילים בשל סרובו לכהן ולא משריפת המקדש- אירוע פלילי שאינו מקנה הגנה כלשהי.
20. כאמור, בהעדר ראיה חיזונית אובייקטיבית, אין כל ביסוס לטענותיו של העורר לפחד מרדיפה או העדר הגנה. "אף אם אצא מנקודת הנחה כי בעותרת התקיים יסוד סובייקטיבי של פחד, הרי שזה לא נתמך ביסוד אובייקטיבי כלשהו." (עניין דוריס)
21. סיכומו של דבר, העורר לא הראה פחד מבוסס היטב- לא מהבחינה האובייקטיבית (בהעדר ראיה לכך שלא יוכל לקבל הגנה מרשויות המדינה או להתגורר במקום אחר בה) ולא מהבחינה הסובייקטיבית, לאחר שלא הצליח להוכיח איומים על חייו (למעט מהאליל המקומי, על דרך השמועה בלבד) רדיפה, או נזק כלשהו שניתן בדרכים אובייקטיביות לייחס אותו לסרובו לכהן כצ'יף פריסט. רק כשלושה חודשים לאחר ששרף את המקדש, חצי שנה לאחר מות אשתו ובתו וקרוב לשנה לאחר שסרב לכהונה הגיע לישראל – והמתין בסבלנות לאשרת כניסה לישראל במקום לנוס על נפשו למדינה אחרת שאין צורך באשרת כניסה כדי להגיע אליה.

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

22. הערר נדחה; העורר ייצא את ישראל תוך 30 יום ויישא בהוצאות המשיב בסך 3,500 ₪; לא ייצא העורר מישראל במועד, רשאי המשיב לנקוט כנגדו בהליכי אכיפה ולחלט את הוצאותיו מפקדונו של העורר.

ניתנה היום, כ"ט חשון תשע"ז, 30/11/2016 בהעדר הצדדים.

שרה בן שאול ויס, דיינת
בית הדין לעררים